

รายงานสรุป
การศึกษาดูงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบของ
มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และเรียนรู้วิถี
ชีวิตของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดน่าน
ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระหว่างวันที่ 26-29 กรกฎาคม 2559
ณ จังหวัดน่าน

ที่มาและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ที่มาของการจัดกิจกรรม

เนื่องจากอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีได้ร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้นิสิตได้ไปเรียนรู้การบริหารทรัพยากรธรรมชาติจากโครงการตามแนวพระราชดำริ จึงเลือกพื้นที่ศึกษาดูงานที่โครงการปลูกป่าของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ซึ่งคณาจารย์ได้รับทราบข้อมูลจากกิจกรรมศึกษาดูงานโครงการพัฒนาในพื้นที่ต้นแบบภายใต้โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยพลังนิสิตนักศึกษา (ยุทธศาสตร์ที่ 2) ระหว่างวันที่ 4 - 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

1. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจในสภาพปัญหาของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อเรียนรู้แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อปลูกฝังแนวคิดในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิต

สัดส่วนนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม

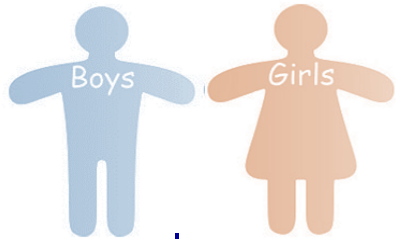
จำแนกนิสิตตามเพศ

เพศชาย

8 คน

เพศหญิง

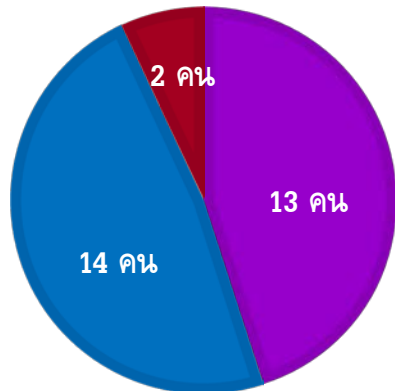
21 คน

รวมนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม
ทั้งหมด 29 คน

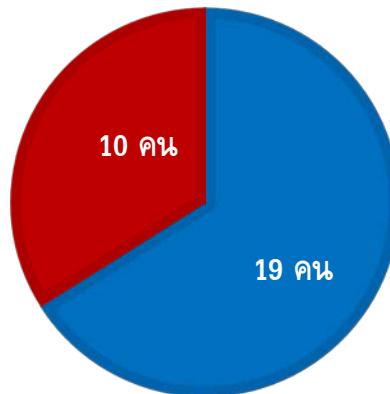
จำแนกนิสิตตามชั้นปีการศึกษา

■ ชั้นปี 2 ■ ชั้นปี 3 ■ ชั้นปี 4

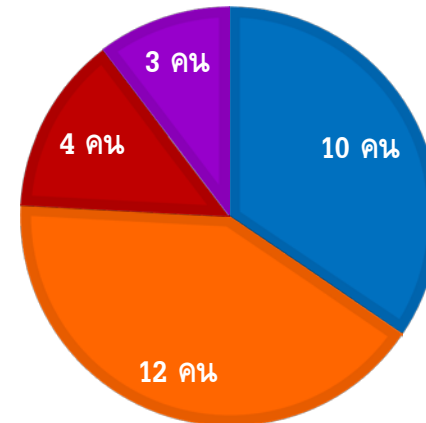
จำแนกนิสิตตามคณะ

■ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
■ คณะวิทยาศาสตร์

จำแนกนิสิตตามกลุ่มกิจกรรม

■ นิสิตชมรมค่ายอาสาและอนุรักษ์ ■ นิสิตทั่วไป
■ นิสิตฝ่ายพัฒนาสังคม ■ นิสิตทุน

คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมกิจกรรม

- ผศ.ดร.ปกรณ วรานุศุมกุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิทยาศาสตร์
- อ.ดร.คันธยา กิตติโกวิท รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- อ.ดร.ปริญดา มณีโรจน์ อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- นางณัฐธิดา อัครเรืองพิภพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนิสิต

ภาพรวมของกิจกรรม

วันที่	เวลา	กิจกรรม
26 กรกฎาคม 2559	07.30 น. - 19.30 น.	คณาจารย์และนิสิตเดินทางจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึง จ.น่าน
	20.30 น. - 21.30 น.	รับฟังการบรรยายภาพรวมโครงการพัฒนาจังหวัดน่าน โดย ผู้จัดการสำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ จ.น่าน
27 กรกฎาคม 2559	12.30 น. - 13.30 น.	รับฟังการบรรยายสรุปโครงการปลูกป่า สร้างคน บনวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย บ้านเปียงก่อ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน
	15.00 น. - 16.30 น.	รับฟังการบรรยายการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” และ พูดคุยกับผู้นำ ชาวบ้าน และคณะกรรมการดูแลป่า
	19.00 น. - 21.00 น.	กิจกรรมถอดบทเรียนประจำวัน
	21.00 น. - 22.00 น.	การรับฟังบรรยายกระบวนการในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยทีมงานจากมูลนิธิแม่ฟ้า หลวงฯ
28 กรกฎาคม 2559	13.00น. - 18.00 น.	รับฟังการบรรยายสภาพทั่วไปของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดย นายก อบต.สะเนียน พูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่เป้าหมาย และสรุปประเด็นที่ได้จากการลงพื้นที่
29 กรกฎาคม 2559	10.00 น. - 23.00 น.	คณาจารย์และนิสิตเดินทางจาก จ.น่าน กลับกรุงเทพฯ

กิจกรรมของนิสิตในระหว่างการเดินทาง

ในระหว่างการเดินทาง ทีมงาน
รากแก้วเล่าให้นิสิตฟังถึงความ
ร่วมมือระหว่าง 3 มูลนิธิที่
ร่วมกันพัฒนาในพื้นที่ต้นแบบ
จ.น่าน และแนะนำการทำงานของ
มูลนิธิรากแก้วซึ่งเป็น
หน่วยงานหลักที่ประสานความ
ร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยเพื่อขับเคลื่อนการ
พัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง นอกจากนี้ยังมีการจัด
กิจกรรมให้นิสิตแนะนำตัวทำ
ความรู้จักกัน และให้นิสิตเขียน
ความคาดหวังจากการเข้าร่วม
กิจกรรมในครั้งนี้

การชี้แจงทำความเข้าใจกับนิสิตก่อนเริ่มกิจกรรม

ดร.ปริญดา

ดร.คันธยา

ผศ.ดร.ปกรณ์

ผศ.ดร.ปกรณ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ และ ดร.คันธยา รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี กล่าวชี้แจงทำความเข้าใจกับนิสิตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานพื้นที่จังหวัดน่าน และการปฏิบัติตัวในการดำเนินกิจกรรมก่อนการรับฟังการบรรยายภาพรวมโครงการพัฒนาจังหวัดน่านจากผู้จัดการสำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ จ.น่าน

การศึกษางานจุดที่ 1: รับฟังการบรรยายภาพรวมโครงการพัฒนา จังหวัดน่าน

สถานที่: สำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน

วิทยากร: นายธนกร รัชตานนท์ (ผู้จัดการสำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ
จังหวัดน่าน)

ประเด็นที่ได้เรียนรู้:

- ความเป็นมาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
- การใช้ศาสตร์พระราชาเข้ามาดำเนินการในโครงการ โดยใช้หลักการ
ทรงงาน ร่วมกับหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และยึดหลักการองค์
ความรู้ 6 มิติในการปฏิบัติงาน
- การแก้ไขปัญหาปากท้องของชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านดำเนินวิถีชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดความอยู่รอด
พอเพียง และยั่งยืน
- ผลการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และมูลนิธิแม่ฟ้า
หลวงฯ ในแง่ของการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร การ
ส่งเสริมอาชีพ การสนับสนุนให้ชาวบ้านใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ
เป็นต้น

การศึกษาดูงานจุดที่ 2: รับฟังการบรรยายสรุปโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย

ภาพ “ดอยตุงโมเดล”

สถานที่: สำนักงานโครงการปลูกป่า มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ บ้านเปียงก่อ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน

วิทยากร: นายพิชิต ยาละ (ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการปลูกป่า มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ)

ประเด็นที่ได้เรียนรู้:

- ความเป็นมาของโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
- หลักการดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ คือ
 - ดอยตุงโมเดล (ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าใช้สอย ที่ทำกิน และที่อยู่อาศัย) ซึ่งประยุกต์ใช้การปลูกป่าตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ 1) ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง 2) ปลูกป่าในใจคน 3) ปลูกป่า ปลูกคน และ 4) ปลูกป่าเป็นลุ่มน้ำ
 - “คนหิว ป่าหาย” การปลูกป่าต้องเริ่มจากการปลูกคน ทำให้คนท้องอิ่มก่อน แล้วจึงบริหารจัดการให้คนได้รับประโยชน์จากป่า คนจึงสามารถอยู่กับป่าและดูแลป่าได้
- เรียนรู้สาเหตุของปัญหาป่าเสื่อมโทรม
- เรียนรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาตามหลักการดำเนินงานเพื่อให้ชาวบ้านอยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน แต่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะภูมิสังคม

การศึกษางานจุดที่ 3: รับฟังการบรรยายการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” และพูดคุยกับผู้นำ ชาวบ้าน และคณะกรรมการดูแลป่า

สถานที่: บ้านน้ำช้าง ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

วิทยากร: นายกานต์ เจริญจิตรตันกุล (ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้าง)

ประเด็นที่ได้เรียนรู้:

- ปัญหาของพื้นที่ เช่น ปัญหาการบุกรุกป่า ทำให้เลื่อนลอย ไฟป่า
- แนวทางการแก้ไขปัญหา
 - เริ่มจากการแก้ปัญหาปากท้องของประชาชนก่อนแล้วค่อยขยับสู่การแก้ปัญหาเรื่องป่า
 - มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สนับสนุนด้านองค์ความรู้และบุคลากรในการดำเนินงาน โดยประยุกต์ใช้ดอยตุงโมเดล ในขณะที่ยังโครงการปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์มาให้ชาวบ้านทำฝายแบบกล่อ่งเกเบี่ยน เพื่อลดการตัดไม้จากป่ามาทำฝาย
 - การใช้พิกัด GPS แบ่งเขตป่า แนวพื้นที่ทำกิน และที่อยู่อาศัย
 - การให้ชาวบ้านคิด และร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง โดยให้ชุมชนเป็นเจ้าของป่า
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
 - ความเข้มแข็งของผู้นำ
 - การแก้ไขปัญหาโดยใช้ความรู้ โดยประยุกต์ใช้ดอยตุงโมเดลและหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
 - การมีส่วนร่วมของชุมชน และบูรณาการทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน
 - การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น การทำฝาย การดูแลรักษาป่า

กิจกรรมย่อยที่ 1: Workshop ถอดบทเรียนประจำวัน

หลังจากที่นิสิตได้รับฟังการบรรยาย
เกี่ยวกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนว
พระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” จาก
ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้าง จากนั้นนิสิตก็กลับมา
สำนักงานปลูกป่าฯ บ้านเปียงก่อ เพื่อ
ระดมสมอง ถอดบทเรียน และนำเสนอถึง
สิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัจจัยที่ทำให้หมู่บ้านนี้
ประสบความสำเร็จ และข้อเสนอแนะต่อ
ชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 2: การรับฟังบรรยายเทคนิคในการเข้าหาชุมชนและลงพื้นที่เก็บข้อมูล

พี่พงษ์พัฒน์ และพี่ธีรยุทธ จากทีมแม่ฟ้าหลวงฯ ได้มาแบ่งปันประสบการณ์ อธิบายถึงหลักการเข้าหาชุมชน การลงพื้นที่เก็บข้อมูล และข้อระวังในการลงชุมชนให้กับคณาจารย์และนิสิต ณ สำนักงานโครงการปลูกป่า มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ โดยพี่พงษ์พัฒน์ได้แนะนำให้ศึกษาข้อมูลมือสองก่อนการลงพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจสภาพชุมชนเบื้องต้น ซึ่งพี่พงษ์พัฒน์ได้แนะนำเทคนิคว่า ‘ตาดู หูฟัง มือจด ปากพูด เท้าเดิน เปิดใจ’ และสุดท้ายต้องลงมือทำร่วมกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ส่วนพี่ธีรยุทธมีการบรรยายถึงหลักการลงชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลจากชุมชน ดังนี้ 1) ต้องรู้สภาพภูมิสังคม 2) ต้องรู้ชนเผ่า 3) สังเกตกลุ่มคนจะมี 3 ประเภทเสมอ คือ กลุ่มผู้นำ (หัวไวใจสู้) กลุ่มผู้ตาม (รอดูท่าที) และกลุ่มที่ไม่เปิดใจ นอกจากนี้พี่ธีรยุทธยังบอกว่าการลงพื้นที่ครั้งแรกเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญที่สุด โดยต้องเน้นการสร้าง Vertrauen และศรัทธาให้เกิดขึ้น

การศึกษางานจุดที่ 4: รับฟังการบรรยายสภาพทั่วไปของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย และการลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อเรียนรู้สภาพความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพ

นายสุชาติ

นายธีรพล

สถานที่: ห้องประชุม อบต.สะเนียน อ.เมือง จ.พิจิตร

วิทยากร: นายธีรพล วรรณภูษิต (นายก อบต.สะเนียน) และ นายสุชาติ บุรณิทร (อดีตหัวหน้าศูนย์พัฒนาชาวเขา จ.พิจิตร)

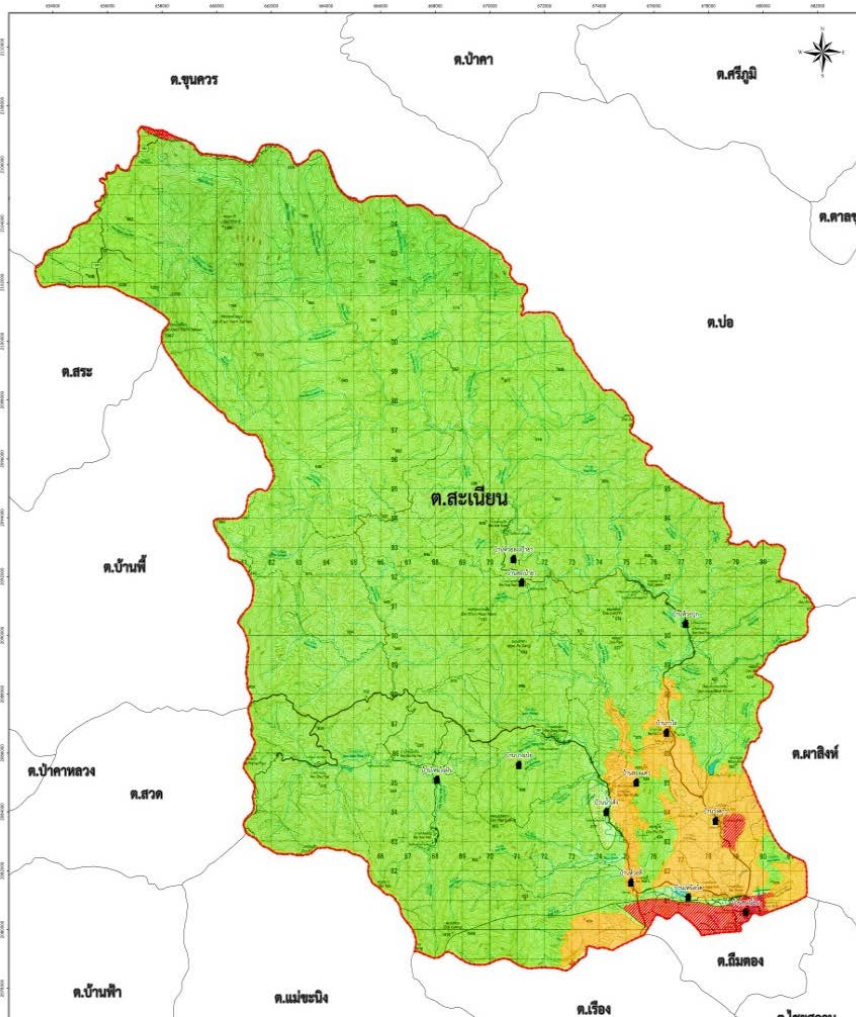
ประเด็นที่ได้เรียนรู้:

- ข้อมูลทั่วไปของตำบลสะเนียน และข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านเป้าหมาย 3 หมู่บ้าน คือ บ้านปางเป๋ (หมู่ 6) บ้านวังตาว (หมู่ 7) และบ้านใหม่ในฝัน (หมู่ 12)
- ปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย
 - ปัญหาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ภูเขาหัวโล้น สารพิษจากสารกำจัดศัตรูพืชปนเปื้อนในน้ำ และปัญหาน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
 - ปัญหาทางด้านคนในชุมชน เช่น ความเคยชินในการทำการเกษตรของชาวบ้าน (ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว ปลูกข้าวโพด) ชุมชนขาดความรู้ด้านการพัฒนาและการเกษตร
- เรียนรู้การดำเนินงานของ อบต.สะเนียน ที่ผ่านมา เช่น การสร้างความเข้าใจกับชุมชน การจัดขอบเขตป่า ที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยเพื่อไม่ให้เกิดการบุกรุกป่า การจัดทำโครงการปลูกป่า 'สวมหมวกให้เขา สวมรองเท้าให้ดิน' การสร้างฝายขนาดเล็ก และการส่งเสริมอาชีพให้คนในชุมชน

หมายเหตุ: บ้านปางเป๋ บ้านวังตาว และบ้านใหม่ในฝัน ต.สะเนียน อ.เมือง จ.พิจิตร เป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานตามโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยพลังนวัตกรรมการศึกษาในความร่วมมือระหว่างมูลนิธิธรรมาภิบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจังหวัดพิจิตร

ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตของ ต.สะเนี่ยน อ.เมือง จ.น่าน

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้ มีพื้นราบเป็น
ส่วนน้อย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองน่าน มีอาณาเขต
ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อบ้านขุนควร อำเภอปาง จัหวัดพะเยา และ
ตำบลบ่อ อำเภอเมืองน่าน จัหวัดน่าน
- ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านผาลิงห์ อำเภอเมืองน่าน จัหวัด
น่าน
- ทิศใต้ ติดต่อบ้านถืมทอง ตำบลเวียง อำเภอเมืองน่าน
จัหวัดน่าน
- ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านฟ้า ตำบลสวด อำเภอบ้านหลวง
จัหวัดน่าน และตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จัหวัดพะเยา

การแบ่งขอบเขตในพื้นที่ ต.สะเนียน อ.เมือง จ.น่าน

พื้นที่ตำบลสะเนียน 275,206 ไร่
พื้นที่ป่าสงวนน่าน 254,761 ไร่
พื้นที่อุทยาน 80,000 ไร่
พื้นที่เขตรักษาพันธุ์ 18,122 ไร่
ที่ดินทำกิน 69,539 ไร่

- ถนนในหมู่บ้าน
- ถนนหลัก
- ที่อยู่อาศัย
- ลำห้วย
- ป่าชุมชน
- Mooban
- ขอบเขตตำบล

กิจกรรมย่อยที่ 3: การพูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเรียนรู้สภาพความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพ

โจทย์ที่นิสิตได้รับหมายให้เก็บข้อมูลในพื้นที่

1. ภูมิทุนการเกษตร
2. ภูมิทุนวัฒนธรรม
3. สภาพเศรษฐกิจชุมชน
4. อื่นๆ

อาจารย์และนิสิตลงเก็บข้อมูลในพื้นที่จริง โดยมีการแบ่งอาจารย์และนิสิตออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อสอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และชาวบ้านที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 3 หมู่บ้าน (มีนิสิต 2 กลุ่มที่ลงไปเก็บข้อมูลในหมู่บ้านปางเป๋ย)

นิสิตแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลที่ได้มาจากแต่ละหมู่บ้านเพื่อนำเสนอปฏิทินการเกษตร ปฏิทินวัฒนธรรม และสภาพเศรษฐกิจของแต่ละหมู่บ้าน พร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะจากนายก อบต. สะเนียน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสะเนียน

หมายเหตุ: นิสิตจะรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นรายงาน/เอกสาร เพื่อเป็นข้อมูลให้กับทีมผู้บริหารและคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการวางแผนกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับปฏิทินชุมชน และขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป รวมถึงส่งคืนข้อมูลให้กับ อบต. สะเนียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมย่อยที่ 4: Workshop ถอดบทเรียนประจำวันเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

จากการได้ลงพื้นที่จริงโดยการสอบถามและพูดคุยกับผู้นำชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน และชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบทั้ง 3 หมู่บ้านของ ต.สะเนียน ได้มีการให้นิสิตแต่ละคนเล่าความคิดเห็น ทศนคติเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความรู้สึก และความประทับใจที่ได้จากการลงพื้นที่จริงในครั้งนี้

ตัวอย่างความคิดเห็นและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ของนิสิตจุฬาฯ

น้องไผ่ บัญชี ปี 3 “...เราสามารถเป็นกระบอกเสียงให้คนอื่นได้ **อยากให้ทุกคนช่วยกันส่งต่อปัญหาของชาวบ้านให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้** เราไม่ได้ให้มาดูว่าชาวบ้านเป็นอย่างไรแค่นั้น แต่ต้องเรียนรู้ว่าชีวิตเรดีกว่าเขาแค่ไหน เราอยู่กรุงเทพฯ เรามีน้ำใช้ เปิดก๊อกน้ำก็ไหลตลอด แต่ต่างจังหวัดที่เป็นต้นน้ำ ก็ยังขาดน้ำ **อยากให้ทุกคนเป็นกระบอกเสียงเพื่อส่งต่อกันไป...**”

น้องเบิ้ล วิทยาศาสตร์ ปี 2 “...ได้แรงบันดาลใจในการอยากจะช่วยเหลือชาวบ้าน และได้เห็นอีกมิติหนึ่งที่หายากในชีวิตของคนเมือง เราโชคดีที่พ่อแม่ส่งมาเรียนหนังสือ ได้ไปห้าง เราโชคดีที่มีชีวิตแบบนี้ **กลับไปครั้งนี้เราต้องทำให้ดีกว่านี้ เพื่อเอาความรู้ที่เรามีมาให้พวกเขา** วันนี้เราเห็นชาวบ้านมีรอยยิ้มให้เราจากที่เราจะมาช่วยเหลือแล้ว คลឹค ถ้ากลับมาใช้ชีวิตไปวันๆแบบเดิมคงไม่ดี อย่างน้อยเรามาทำอะไรให้มันดีขึ้นกว่านี้ **ชาวบ้านยังมีพวกเราที่เต็มใจช่วยเพื่อเขา** มันทำให้เราเปลี่ยนแนวความคิดที่กลับไป **จะต้องทำให้ดีกว่านี้ เพื่อเขา เพื่อทุกคน...**”

น้องนก บัญชี ปี 3 “...การเปลี่ยนแปลงอะไรนั้นต้องเกิดขึ้นจากภายในใจคน ถ้าจะทำอะไรต้องมาจากข้างใน (ระเบิดจากข้างใน) ไม่ใช่ทำแค่หน้าที่ ถ้าเรามีใจจะทำเต็มที่ แม่จะต้องใช้ระยะเวลา สุดท้ายก็เห็นผลสำเร็จ **ถ้าคิดว่าทำเป็นหน้าที่ ก็อย่าทำดีกว่า** แต่ถ้าเต็มใจที่จะทำถึงจะช้า แต่มาแน่ๆ ทุกคนอยากช่วยกัน แต่โอกาสไม่เท่ากัน **อย่างน้อยเรามีโอกาสก็จงใช้อย่างน้อยก็เพื่อคนอื่น...**”

น้องมยุ บัญชี ปี 2 “...รู้สึกเหมือนมีประกายไฟในใจเรา ตอนแรกคิดว่ามาเข้าจุฬาแล้วจะมีงานดีๆทำ แล้วซื้อคอนโด แต่งงาน มีลูก พอตายก็เผาในวัดสักที่ในกรุงเทพฯ แต่พอได้เข้าดูชุมชนแล้ว **รู้สึกคิดถึงบ้านที่อุตรดิตถ์** เพราะจากเดิมเห็นบ้านเกิดเป็นแค่ที่พักตากอากาศเท่านั้น ก็กลับมาคิดว่าทำไมเราไม่มีความคิดที่จะไปพัฒนา **เราจะใช้ชีวิตแบบนี้ไม่ได้แล้วนะ เราต้องกลับไปพัฒนา ทำให้เราฉุกคิด ดีกว่าที่เราจะมาเสียใจในภายหลัง...**”

ความคาดหวังก่อนการศึกษาดูงานของนิสิตจุฬาฯ

ความคาดหวังจากโครงการ

- ศึกษาที่มาของโครงการและรูปแบบการดำเนินการของโครงการ
- ได้เห็นวิธีการทำงานของโครงการในเชิงปฏิบัติ
- เรียนรู้หลักการพัฒนาชุมชนของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
- เรียนรู้แนวพระราชดำริและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- ได้เห็นสภาพพื้นที่จริง
- เรียนรู้สภาพปัญหาและความเป็นอยู่ของชุมชน
- เรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของชาวบ้าน

ด้านการเรียนรู้

- ได้เห็นสิ่งใหม่ๆและได้รับความรู้ใหม่ๆจากผู้มีประสบการณ์ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ฝึกใช้ความคิดและระดมสมองในการทำโครงการ
- ฝึกการพูดคุยและการทำงานร่วมกับชุมชน
- เรียนรู้แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รู้ลึกตระหนักและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม้และการปลูกป่า

ด้านปฏิสัมพันธ์กับนิสิตที่ร่วมกิจกรรม

- ได้รู้จักและปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่

ด้านการนำไปประยุกต์ใช้

- นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา เผยแพร่ และต่อยอดการทำกิจกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต
- เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น
- สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าร่วมโครงการ
- นำความรู้ไปรักษาป่า

ด้านอื่นๆ

- ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจากการศึกษาดูงานของนิสิตจุฬาฯ

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการ

- ได้เรียนรู้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ และเห็นผลการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริที่สามารถใช้ได้จริง และทำให้ประชาชนมีความสุข
- ได้เรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” “อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน” และ “ปลูกป่าปลูกคน”
- เรียนรู้กระบวนการทำงานของโครงการ

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

- ได้เห็นวิถีชีวิต รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน
- ได้เห็นมิตรไมตรีของคนในชุมชน

ด้านการเรียนรู้

- ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม่มากกว่าที่เป็นอยู่ก่อนที่จะได้เข้าร่วมโครงการ
- ได้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกป่า วิธีการปลูกป่าให้ยั่งยืน
- เรียนรู้เรื่องการทำให้ชาวบ้านรู้สึกเป็นเจ้าของ
- รู้แนวคิดและวิธีคิดมากขึ้น ทำให้เข้าใจมุมมองของคนในพื้นที่
- เรียนรู้และเข้าใจปัญหาของชาวบ้านและเปลี่ยนทัศนคติของชาวบ้านในพื้นที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาป่า
- ได้สัมผัสกับปัญหา ทำให้เราตระหนักได้ถึงสาเหตุของปัญหา
- ได้เรียนรู้ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จของชุมชน
- การแก้ไขปัญหาต้องใช้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ
- ได้เข้าใจการพัฒนาชุมชน และฝึกการลงพื้นที่
- ได้ฝึกการพูด กล้าที่จะพูด กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้น
- ได้ความรู้เรื่องการทำเกษตร

ด้านการนำไปประยุกต์ใช้

- ได้เข้าใจความหมายที่แท้จริง “เกียรติภูมิจุฬา คือเกียรติแห่งการรับใช้ประชาชน”
- สามารถนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปถ่ายทอดแก่บุคคลอื่นได้
- ได้แรงบันดาลใจในการทำค่ายอาสา และการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์กับชีวิตประจำวันและการเรียนได้
- ได้รู้จักการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ด้านปฏิสัมพันธ์กับนิสิตที่ร่วมกิจกรรม

- ได้รู้จักเพื่อนใหม่ พุดคุยกัน มีความสุขด้วยกัน
- ได้รู้ความคิดของเพื่อนคนอื่น

ด้านอื่นๆ

- ได้ประสบการณ์ และมุมมองใหม่ ๆ
- เห็นธรรมชาติที่สวยงาม
- มีเป้าหมายในชีวิต
- เห็นโลกใบเดิมที่แตกต่างไปจากเดิม

ความรู้สึจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาฯ

“...รู้สึกมี **Passion**...”

“...รู้สึกขอบคุณทุกหน่วยงานที่เข้าไป
ร่วมแก้ปัญหาให้ชาวบ้าน...”

“...อยากเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา...”

“...ตระหนักว่าน่าจะลองเปลี่ยนตัว
เองให้ดีขึ้น และมีประโยชน์กว่านี้สัก
หน่อย...”

“...คำนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ
หลายด้าน รู้สึกว่าอะไรที่
ช่วยเหลือได้ก็อยากช่วย อยาก
ทำให้เขามีชีวิตที่ดีขึ้นจริงๆ
อยากกลับไปเล่น
ประสบการณ์ สิ่งที่ได้จากการ
มาทำงานที่นั่นให้เพื่อนๆที่ไม่
ได้มาฟังได้เห็นมุมมองที่ต่าง
ออกไปแบบที่เราได้มาเห็น...”

“...ดีใจที่ชาวบ้านให้การต้อนรับ
และมีความตั้งใจที่จะพัฒนา
ตนเอง อยากให้โครงการนี้ต่อ
ยอดดำเนินการไปจนประสบ
ผลสำเร็จ และแก้ปัญหาคความ
ลำบากของชาวบ้านได้...”

“...รู้สึกดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของค่าย...”

“...สร้างแรงบันดาลใจให้กับเราในหลายเรื่อง
อาทิ เรื่องโอกาสในชีวิต เรามีโอกาสมากกว่า
เขามาก ทำไมจึงยังไม่ตั้งใจเรียนหนังสือ
ตั้งใจทำประโยชน์เพื่อสังคมบ้าง ในหลวง
ท่านทรงห่วงใยทุกข์สุขของพสกนิกรจริงๆ
และท่านก็เหนื่อยมาเยอะ ทำไมเราไม่
แบ่งปันคนอื่นอย่างนี้บ้าง...”

“...สิ่งที่ได้เกินกว่าที่คาดหวังไว้มาก...”

“...ได้รับความรู้มากกว่าที่คาดไว้
และจะไม่มันลืมความรู้สึกนี้
และจะเอามันไปส่งต่อให้แก่
ชาวบ้านกลุ่มอื่นๆ...”

“...อยากใช้โอกาสที่เรามีให้เกิดประโยชน์...”

“...ทำให้เราเกิดแรงบันดาลใจมี
พลังในการทำสิ่งต่างๆที่เราทำ
ต่อไป...”

“...มันเป็นความรู้สึกที่เราได้ทำงาน
แบบสนุกไปกับมันเราเลยเต็มที่
และตั้งใจ...”

“...ได้สัมผัสบรรยากาศที่
คิดว่า ถ้าไม่มาค่ายนี้คงหา
เองไม่ได้...”

“...อยากขอบคุณค่ายนี้
ที่ทำให้คนอื่นๆหนึ่ง
เปลี่ยนความคิดไปอีก
ทาง ที่สอนให้รู้ว่า อย่า
มองแค่ด้านเดียว
อยากทำค่ายอีกค่ะ...”

What's Next

1. คณาจารย์และนิสิตรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการเข้าศึกษาพื้นที่ ต.สะเนียน และจัดทำเป็น รายงาน/เอกสาร เพื่อส่งคืนข้อมูลให้กับ อบต.สะเนียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. ตัวแทนนิสิตเขียนบทสรุปสำหรับกิจกรรมในครั้งนี้เพื่อนำเสนอในงานจุฬาริชาการ และ เผยแพร่กิจกรรมในช่องทางอื่นๆต่อไป
3. นิสิตทุกคนจะนำสิ่งที่ได้รับและเรียนรู้ในครั้งนี้ไปเผยแพร่ใน Facebook ของตนเอง โดยการติดแฮชแท็ก “#ปลูกใจในน่าน” เพื่อให้บุคคลอื่นๆได้รับรู้
4. นิสิตมีความสนใจที่จะกลับมาร่วมกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดน่านกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มูลนิธิ ปิตทองหลังพระฯ และมูลนิธิรากแก้ว หากมีการจัดกิจกรรมเช่นนี้อีก ขอให้มูลนิธิรากแก้ว ชวนนิสิตกลุ่มนี้ไปด้วย

ขอบคุณค่ะ

รายงาน โดย
นางสาวนิศารัตน์ เลิศสมพร
เจ้าหน้าที่ด้านข้อมูลสารสนเทศและจัดการความรู้ มูลนิธิรากแก้ว
31 กรกฎาคม 2559

ตรวจทาน โดย
นายจิตตินันต์ ใจสุทธิ์
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายงานพัฒนาโครงการ มูลนิธิรากแก้ว
1 สิงหาคม 2559